

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris Rechtsbescherming en Gevangeniswezen
Mevrouw K.T. van Bruggen
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 45

e-mail postbus@eerstekamer.nl

datum 15 september 2026

betreft vragen over tbs in het Caribische deel van het Koninkrijk

ons kenmerk 182245

Geachte mevrouw Van Bruggen,

Naar aanleiding van het Interparlementair Koninkrijksoverleg (IPKO) van juni 2026 te Den Haag¹ heeft het lid van de **Fractie-Walenkamp** enkele vragen over terbeschikkingstelling (tbs) in het Caribische deel van het Koninkrijk.

Uit besprekingen op het IPKO van juni 2026 is volgens dit lid gebleken dat er een groot probleem bestaat op de CAS-landen (Curaçao, Aruba en Sint Maarten) en op de BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustatius en Saba) met betrekking tot het gebrek aan tenuitvoerleggingsmogelijkheden van tbs.

Naar het oordeel van dit lid is tbs een belangrijk, zinvol en goed functionerend middel om de veiligheid van de samenleving te vergroten en de kans op herhaling te verkleinen. Daarnaast is het een humane zorgmaatregel die het mogelijk maakt psychiatrische patiënten die een zware misdaad plegen naast hun rechtmatige straf ook een behandeling op te leggen. Tbs is een ingrijpende strafrechtelijke beveiligingsmaatregel, die onder strikte wettelijke voorwaarden kan worden opgelegd aan een veroordeelde bij wie sprake is van een psychische stoornis en bij wie behandeling en bescherming van de samenleving noodzakelijk wordt geacht. De maatregel is gericht op vermindering van het recidivegevaar en, waar mogelijk, veilige resocialisatie. De toepassing en voortduring van de tbs zijn gebonden aan wettelijke waarborgen en aan de eisen die voortvloeien uit het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM).

De maatregel maakt het mogelijk om personen met een psychische stoornis die ernstige delicten plegen – al dan niet in combinatie met een rechtmatig opgelegde straf – dwangverpleging op te leggen. Dat deze delinquenten die verplichte zorg ook daadwerkelijk ontvangen is volgens dit lid van wezensbelang, niet alleen voor henzelf maar ook voor de samenleving waarin zij later terugkeren, zodat deze personen na het uitzitten van hun straf niet in recidive vervallen. Het uitblijven van verplichte zorg kan tot gevaarlijke situaties leiden. Hier zijn verschillende schrikbarende voorbeelden van, onder meer de moord die Jamel L. in 2024 in een Haagse supermarkt pleegde en een andere steekaanslag van J. waarbij het slachtoffer zwaargewond raakte.

Over het functioneren van tbs in het Caribische deel van het Koninkrijk c.q. het ontbreken van mogelijkheden om deze sanctie op de eilanden ten uitvoer te leggen, wenst het lid van de Fractie-Walenkamp de volgende vragen aan u te stellen:

¹ Kamerstukken I/II 2025-2026, 33845 AW/nr. 61.

datum 15 september 2026

ons kenmerk 182245

blad 2

1. Is u bekend dat de strafwetgeving op Aruba, Curaçao en Sint Maarten de mogelijkheid biedt om een tbs-maatregel op te leggen, maar dat dit in de praktijk niet of vrijwel niet gebeurt omdat er geen toereikende tbs-zorg noch tenuitvoerleggingsfaciliteiten op de eilanden beschikbaar zijn?
2. Bent u bekend met het feit dat op de BES-eilanden oplegging van een tbs-maatregel niet tot de mogelijkheden behoort omdat de strafwetgeving aldaar deze sanctie niet kent?
3. Bent u bekend met het feit dat de Wetboeken van Strafrecht in het Caribisch deel van het Koninkrijk, in het bijzonder voor de BES-eilanden, nog steeds niet zijn geactualiseerd, waar dit voor de aansluiting met het Nederlandse rechtsstelsel en het EHRM wel zeer wenselijk wordt geacht?
4. Bent u bekend met de jurisprudentie van het EHRM (in het bijzonder het zogenaamde Murray-arrest van 26 april 2016²) waarin het Koninkrijk der Nederlanden is veroordeeld wegens het ontbreken van adequate forensisch-psychiatrische behandeling en herstelperspectief voor levenslang gestrafte gedetineerden met een psychische stoornis op de Caribische eilanden, wat volgens het EHRM een schending opleverde van artikel 3 EVRM (het verbod op onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing)?
5. Deelt u de opvatting dat de Rijksregering een zorgplicht heeft om een volwaardig behandelklimaat op de eilanden te realiseren? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u hier op korte termijn aan doen? Welke concrete maatregelen gaat u op welke termijn nemen om hieraan te voldoen?
6. De gevolgen van deze juridische en humane onwenselijke situatie zijn naar het oordeel van dit lid als volgt:
 - De mogelijkheden om op de eilanden beveiligde (forensische) zorg te bieden aan personen met een psychische stoornis die een delict begaan, zijn op dit moment volstrekt ontoereikend;
 - Dit betekent volgens dit lid dat personen met ernstige psychische problematiek die een zwaar misdrijf hebben begaan de gevangenis uitkomen zonder dat er adequate behandeling heeft plaatsgevonden;
 - Dit heeft als gevolg dat de kans op recidive onverminderd hoog blijft;
 - Dit brengt grote risico's met zich mee voor de openbare veiligheid en de gezinnen en de nabestaanden op de eilanden;
 - Dit lid constateert dat er de afgelopen jaren een aantal gevallen is geweest dat een verdachte op de eilanden geen tbs met dwangverpleging opgelegd heeft gekregen, waar dit wel zeer wenselijk was. In plaats daarvan heeft rechter tbs met voorwaarden of een levenslange gevangenisstraf opgelegd.Deelt de regering de visie van het lid van de Fractie-Walenkamp dat bovenstaande vijf punten zeer onwenselijk zijn? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u hier op korte termijn aan doen?
7. Hoeveel tbs-veroordeelden op de eilanden, respectievelijk Nederland, wachten nu op behandeling? Hoe lang wachten zij? Op welke termijn gaat de regering hier actie op ondernemen?
8. Kunt u toelichten hoeveel verdachten en veroordeelden in het Caribische deel van het Koninkrijk onder normale, ideale omstandigheden tbs opgelegd zouden hebben gekregen, maar deze maatregel nu niet opgelegd krijgen omdat tbs op sommige eilanden niet of nauwelijks kan worden toegepast of gefaciliteerd? Wat gaat u hier op korte termijn aan doen?

De leden van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen vier weken.

² EHRM 26 april 2016, ECLI:CE:ECHR:2016:0426JUD001051110 (Murray t. Koninkrijk der Nederlanden)

datum 15 september 2026
ons kenmerk 182245
blad 3

Hoogachtend,

Paul Rosenmöller
Voorzitter van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties